

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO ¹⁾
z dnia *19 lipca* 2011 r.

**w sprawie warunków przyznawania stypendiów osobom,
którym wszczęto przewód doktorski**

Na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa warunki przyznawania stypendium doktorskiego, w tym kryteria i tryb przyznawania, cofania i zwrotu tego stypendium, organ uprawniony do podejmowania decyzji w tych sprawach, a także maksymalny okres wypłaty stypendium oraz jego wysokość.

§ 2. 1. Stypendium doktorskie może być przyznane osobie przygotowującej rozprawę doktorską, jeżeli wszczęto jej przewód doktorski.

2. Stypendium doktorskie jest przyznawane przez pracodawcę, osobę prawną lub fizyczną, zwanych dalej „organem przyznającym stypendium”.

§ 3. Stypendium doktorskie jest przyznawane na wniosek osoby ubiegającej się o to stypendium lub z inicjatywy organu przyznającego stypendium za zgodą osoby, której organ zamierza przyznać stypendium.

§ 4. Wniosek o przyznanie stypendium zawiera dane osobowe kandydata do stypendium wraz z opisem jego dotychczasowego dorobku naukowego. Do wniosku dołącza się uchwałę rady jednostki organizacyjnej o otwarciu przewodu doktorskiego oraz opinię opiekuna naukowego albo promotora o zaawansowaniu rozprawy doktorskiej.

§ 5. 1. Przy ocenie wniosków organ przyznający stypendium uwzględnia następujące kryteria:

- 1) stopień zaawansowania rozprawy doktorskiej;
- 2) wartość naukową przygotowywanej rozprawy doktorskiej;
- 3) dotychczasową działalność naukową kandydata do stypendium;
- 4) udział w stażach naukowych krajowych i zagranicznych;
- 5) liczbę i rodzaj publikacji w czasopismach krajowych i zagranicznych.

2. Stypendium doktorskie jest przyznawane niezależnie od świadczeń z funduszu pomocy materialnej dla doktorantów oraz stypendium doktoranckiego.

§ 6. 1. Wysokość stypendium doktorskiego nie może być wyższa od minimalnej stawki

¹⁾ Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego kieruje działem administracji rządowej - szkolnictwo wyższe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 marca 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 63, poz. 324).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 164, poz. 1365, z 2010 r. Nr 96, poz. 620 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 84, poz. 455.

wynagrodzenia zasadniczego asystenta określonej w przepisach o wynagradzaniu nauczycieli akademickich.

2. Stypendium doktorskie jest wypłacane z góry w okresach miesięcznych.

§ 7. Stypendium doktorskie może być przyznane na okres nieprzekraczający 18 miesięcy.

§ 8. Wysokość stypendium doktorskiego oraz warunki i okres jego wypłacania określa umowa zawarta pomiędzy organem przyznającym stypendium a osobą, której przyznano to stypendium.

§ 9. 1. Organ przyznający stypendium cofa stypendium doktorskie, jeżeli osoba pobierająca stypendium doktorskie nie wykazuje dostatecznych postępów w pracy naukowej.

2. Osoba pobierająca stypendium doktorskie składa co 6 miesięcy organowi przyznającemu stypendium informację o postępach w pracy naukowej. Informacja powinna być zaopiniowana przez promotora.

§ 10. 1. Osoba pobierająca stypendium doktorskie, której stypendium doktorskie zostało cofnięte ze względu na brak dostatecznych postępów w pracy naukowej albo w okresie dwóch lat od dnia zaprzestania pobierania tego stypendium nie przystąpiła do obrony rozprawy doktorskiej, jest obowiązana do zwrotu całej kwoty pobranego stypendium.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do osoby, która nie osiągnęła dostatecznych postępów w pracy naukowej albo nie przystąpiła do obrony rozprawy doktorskiej z przyczyn od niej niezależnych, w szczególności z powodu:

- 1) braku możliwości osiągnięcia zakładanych celów naukowych i badawczych, potwierdzonych opinią promotora;
- 2) czasowej niezdolności do realizacji rozprawy doktorskiej spowodowanej chorobą;
- 3) sprawowania osobistej opieki nad chorym członkiem rodziny;
- 4) sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem do 4. roku życia lub dzieckiem o orzeczonej niepełnosprawności.

3. Organ przyznający stypendium, po rozpatrzeniu wyjaśnień osoby zobowiązanej do zwrotu pobranego stypendium doktorskiego, może obniżyć kwotę pobranego stypendium, rozłożyć spłatę na raty lub ją umorzyć.

§ 11. Osoba, która otrzymała stypendium doktorskie przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, zachowuje prawo do tego stypendium do końca okresu, na który zostało przyznane, na dotychczasowych warunkach.

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 2011 r.³⁾

MINISTER
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Barbara Kudrycka
prof. Barbara Kudrycka

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 25 maja 2005 r. w sprawie stypendiów doktorskich i habilitacyjnych (Dz. U. Nr 115, poz. 965), które utraciło moc na podstawie art. 37 pkt 2 ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 84, poz. 455).

UZASADNIENIE

Rozporządzenie w sprawie stypendiów doktorskich stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.). Dotychczas kwestie związane z przyznawaniem stypendiów osobom przygotowującym rozprawy doktorskie regulowane były w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 25 maja 2005 r. w sprawie stypendiów doktorskich i habilitacyjnych (Dz. U. Nr 115, poz. 965).

Przedmiotowe rozporządzenie, reguluje jedynie kwestie przyznawania stypendiów doktorskich, a nie jak dotychczas również habilitacyjnych.

Stypendia doktorskie mogą otrzymywać osoby, którym wszczęto przewód doktorski. Mogą to być pracownicy uczelni, jednostek naukowych lub każdej innej instytucji (np. banku, sądu itp.), a także osoby pozostające bez zatrudnienia. Stypendia doktorskie mogą być przyznane również osobom, które odbywają studia doktoranckie prowadzone przez uprawnione jednostki organizacyjne zarówno w uczelni, jak i jednostkach naukowych.

W rozporządzeniu określono organy przyznające stypendia, tj. pracodawcę osoby ubiegającej się o uzyskanie stopnia doktora, w tym rektora uczelni i dyrektora jednostki naukowej oraz osoby prawne (np. fundacje, stowarzyszenia, jednostki samorządu terytorialnego) i osoby fizyczne.

Organ przyznający stypendia zawiera stosowną umowę z osobą, która otrzymała stypendium. W umowie tej określa się warunki i okres wypłacania przyznanego stypendium.

Stypendia doktorskie są przyznawane niezależnie od świadczeń z funduszu pomocy materialnej dla doktorantów oraz stypendiów doktoranckich.

Stypendia doktorskie są przyznawane z inicjatywy organu przyznającego te stypendia za zgodą osoby, której organ zamierza przyznać stypendium, lub na wniosek osoby, której wszczęto przewód doktorski.

Organ przyznający stypendium bierze pod uwagę w szczególności: wartość naukową przygotowywanej rozprawy doktorskiej, dotychczasową działalność naukową kandydata do stypendium, udział w stażach naukowych krajowych i zagranicznych oraz liczbę i rodzaj publikacji w czasopiśmie krajowych i zagranicznych.

Wysokość stypendium określono w stosunku do minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego asystenta, która zgodnie z obowiązującym zał. nr 1, Tabela A do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 grudnia 2006 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej (Dz. U. Nr 251, poz.1852, z późn. zm.) wynosi 1740 zł.

Zgodnie z nowymi regulacjami wprowadzonymi ustawą o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych ustaw, w rozporządzeniu określa się, iż stypendia doktorskie mogą być przyznane osobom, które mają wszczęty przewód doktorski i uzyskały pozytywną opinię kierownika jednostki, w której jest prowadzony przewód.

Osoby, które pobierały stypendia doktorskie, są zobowiązane do zwrotu całości pobranych stypendiów. Odnosi się to do przypadku gdy w okresie dwóch lat od dnia upływu okresu, na

który stypendia zostały przyznane, nie przystąpiły do obrony rozprawy doktorskiej albo cofnięto im stypendia ze względu na brak dostatecznych postępów w pracy naukowej. Organ przyznający stypendium będzie jednak uprawniony do tego aby po rozpatrzeniu wyjaśnień osoby zobowiązanej do zwrotu pobranego stypendium obniżyć kwotę pobranego stypendium, rozłożyć ją na raty lub umorzyć należność.

Nie dotyczy to osób, które nie przystąpiły do obrony z przyczyn od nich niezależnych, w szczególności z powodu :

- 1) braku możliwości osiągnięcia zakładanych celów naukowych i badawczych, potwierdzonego opinią promotora;
- 2) czasowej niezdolności do realizacji rozprawy doktorskiej spowodowanej chorobą;
- 3) sprawowania osobistej opieki nad chorym członkiem rodziny;
- 4) sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem do 4. roku życia lub dzieckiem o orzeczonej niepełnosprawności.

Osoby te będą zwolnione z mocy prawa z obowiązku zwracania pobranego stypendium doktorskiego.

Osoby, które otrzymały stypendia doktorskie przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, zachowują prawo do tych stypendiów do końca okresu, na który zostały one przyznane, na dotychczasowych warunkach.

Termin wejścia w życie niniejszego rozporządzenia określono na dzień 1 października 2011 r. czyli datę wejścia w życie przepisów nowelizowanej ustawy.

Opinia o zgodności projektu rozporządzenia z prawem Unii Europejskiej

Zgodnie z pismem Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 29 kwietnia 2011 r. (znak DPUE-920-453-11/ap/1 /SM-907) projektowane regulacje są zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Rozporządzenie w sprawie stypendiów doktorskich dotyczy osób ubiegających się o uzyskanie stopnia doktora.

Przedstawiona w rozporządzeniu regulacja dotyczy również rad jednostek organizacyjnych przeprowadzających omawiane procedury związane z uzyskiwaniem stopnia naukowego doktora oraz pracodawców zatrudniających kandydatów do stopnia doktora, a także innych osób fizycznych i prawnych, które mogą przyznać stypendium doktorskie.

2. Wyniki konsultacji społecznych

Projekt rozporządzenia został skierowany do zaopiniowania do:

- 1) Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego;
- 2) Państwowej Komisji Akredytacyjnej;
- 3) Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
- 4) Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich;
- 5) Konferencji Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych;
- 6) Polskiej Akademii Nauk;
- 7) Polskiej Akademii Umiejętności;
- 8) Krajowej Reprezentacji Doktorantów;
- 9) Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej;
- 10) Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów

oraz do następujących partnerów społecznych:

- 1) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych;
- 2) Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”;
- 3) Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP;
- 4) Forum Związków Zawodowych;
- 5) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan;
- 7) Związku Rzemiosła Polskiego;
- 8) Business Centre Club;
- 9) Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”;
- 10) Wolnych Związków Zawodowych „Sierpień 80” Zarząd Krajowy.

Projekt rozporządzenia został również zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a także udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, stosownie do przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337). W trybie tej ustawy uwag nie zgłoszono.

Uwagi do projektu zgłosili:

1) Rada Główna Szkolnictwa Wyższego

- Rada Główna negatywnie zaopiniowała wprowadzenie sankcji zwrotu całości lub części stypendium wypłaconego osobie, której przyznano je w związku ze wszczęciem przewodu doktorskiego, w przypadku gdy nie przystąpiła do obrony rozprawy doktorskiej w ciągu dwóch lat od daty upływu okresu, na który stypendium przyznano.

W opinii Rady Głównej właściwą sankcją jest cofnięcie stypendium w przypadku braku postępów w realizacji projektu, na podstawie którego stypendium zostało przyznane. Pozostawienie obecnych regulacji, przy stosunkowo szerokim spektrum możliwych odstępstw od zasady zwrotu, sprzyja ryzyku niejednorodności stosowania tych sankcji.

Przepis został przeredagowany, sankcja została utrzymana, ponieważ przepisy przewidują możliwość umorzenia przez organ przyznający stypendium nawet całej kwoty podlegającej zwrotowi.

2) Komitet Polityki Naukowej

- Propozycja dodania przepisu w brzmieniu: „Organ przyznający stypendium bierze pod uwagę w szczególności: wartość naukową przygotowywanej rozprawy doktorskiej, dotychczasową działalność naukową kandydata do stypendium, udział w stażach naukowych krajowych i zagranicznych”. Propozycja została uwzględniona.

- Nie uwzględniono uwagi dotyczącej zatwierdzenia regulaminu przyznawania stypendium doktorskiego opracowanego przez organ przyznający stypendium doktorskie – przepisy dotyczące regulaminu przyznawania stypendium zostały usunięte jako przekraczające upoważnienie ustawowe.

- Uwagi dotyczące określenia w projekcie górnej wysokości stypendium doktorskiego. Art. 22 ustawy zobowiązuje ministra do określenia wysokości stypendium doktorskiego w relacji do minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego określonego dla asystenta w przepisach o wynagradzaniu nauczycieli akademickich. Wobec powyższego przyjęto, że wysokość przyznanego stypendium nie może być wyższa od minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego asystenta. Przy zmianie przepisów o wynagradzaniu nauczycieli akademickich wysokość ta również będzie zmieniana. Rzeczywistą wysokość otrzymanego stypendium, oraz warunki i okres wypłacania określa umowa zawarta pomiędzy organem przyznającym stypendia, a osobą której przyznano to stypendium.

3) Rada Główna Instytutów Badawczych

- Propozycja określenia wysokości przyznanego stypendium doktorskiego do wysokości wynagrodzenia określonego w regulaminach wynagradzania w poszczególnych jednostkach.

Propozycja nie została uwzględniona – ze względu na wprowadzenie jednakowej podstawy do określenia wysokości tego stypendium dla wszystkich osób, którym otwarto przewód doktorski.

- Propozycja przyznania stypendium na okres 36 miesięcy uzasadniona trudnością realizacji rozprawy w terminie 18 miesięcy. Propozycja nie została uwzględniona.

Stypendium przyznawane jest po otwarciu przewodu i zaawansowaniu w przygotowywaniu rozprawy doktorskiej. Obowiązek ewentualnego zwrotu może nastąpić po upływie dwóch lat po zaprzestaniu pobierania stypendium i nieprzystąpieniu do obrony tej pracy.

4) Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych

- Propozycja zapisania „stypendium” w liczbie pojedynczej.

Uwagę uwzględniono.

Pozostali partnerzy społeczni nie zgłosili uwag do projektu niniejszego rozporządzenia.

3. Wpływ rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego

Rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ rozporządzenia na rynek pracy

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ projektu rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.